

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

מדיניות מתן נשק למאבטחים

מוגש לוועדת הפנים והגנת הסביבה

כתיבה: ד"ר יניב רונן

אישור: שרון סופר, ראש צוות בכירה

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

כ"ב באייר תשע"ג

2 במאי 2013

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240 / 1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

מבוא

מסמך זה נכתב לבקשת ועדת הפנים והגנת הסביבה לקראת דיון בנושא "מדיניות מתן נשק למאבטחים" ב-24 באפריל 2013. לאחרונה התעורר הדיון הציבורי בשאלת הפיקוח על כלי נשק שמחזיקות חברות אבטחה בעקבות שורה של מקרי רצח של נשים בידי בני זוגן שבוצעו באמצעות כלי נשק של חברות אבטחה. הנושא נדון בעבר בכנסת בוועדת הפנים והגנת הסביבה ובוועדה לקידום מעמד האישה.¹

במסמך יוצגו הנושאים האלה:

- נתונים;
- רישוי חברות שמירה ומתן רישיון נשק לשומרים;
- שינויי אסדרה (רגולציה) וחקיקה.

1. נתונים

באוגוסט 2012 היו בישראל 396 חברות שמירה בעלות רישיון תקף.² בחברות המאוגדות ב"ארגון הארצי של מפעלי השמירה והאבטחה בישראל" מועסקים כ-110,000 עובדים – כ-80% מכלל העובדים בענף, להערכת הארגון.³ חברות האבטחה מחזיקות ברישיון לכ-40,000 כלי נשק; המספר הכולל של כלי הנשק הארגוניים הוא כ-130,000. נוסף על כך מוחזקים כ-157,000 כלי נשק בידי אנשים פרטיים. 40,000 כלי הנשק שבידי חברות האבטחה מיועדים לכ-43,000 בעלי רישיונות, שקיבלו את רישיון הנשק בגין בקשה לעבוד בחברת אבטחה. **בפועל מועסקים בחברות אבטחה כ-34,000 שומרים נושאי נשק.**⁴

לפי נתונים שהוצגו בוועדה למעמד האישה, מ-2002 עד דצמבר 2011 נרצחו 12 נשים בידי בני זוגן באמצעות נשק של חברות אבטחה. חמישה מאבטחים שרצחו את נשותיהם התאבדו לאחר מכן, ומאבטחת אחת התאבדה באמצעות נשק שהיה ברשותה.⁵

מתחילת שנת 2013 אירעו שבעה מקרי רצח של נשים בידי בני זוגן, ושלושה מהם בוצעו באמצעות כלי נשק של חברות אבטחה. בשנת 2012 אירעו 13 מקרי רצח של נשים בידי בני זוגן, ואחד מהם בוצע באמצעות כלי נשק של חברות אבטחה. יצוין כי למשטרת ישראל אין נתונים מפולחים על מקרי רצח שנעשו באמצעות כלי נשק של חברות אבטחה, למעט רצח של נשים בידי בני זוגן.⁶

¹ הכנסת השבע-עשרה, [פרוטוקול מס' 305 משיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה](#), "הצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 15), התשס"ח-2007", 5 בפברואר 2008; הכנסת השמונה-עשרה, [פרוטוקול מס' 116 משיבת הוועדה לקידום מעמד האישה](#), "הסכנה שבהחזקת נשק בידי מאבטחים מחוץ לשעות העבודה", 5 בדצמבר 2011.

² המשרד לביטחון הפנים, [רשימת חברות שמירה ברישיון תקף](#), אוגוסט 2012, תאריך כניסה: 23 באפריל 2013.

³ [הארגון הארצי של מפעלי השמירה והאבטחה בישראל](#), תאריך כניסה: 18 באפריל 2013.

⁴ יעקב עמית, שיחת טלפון, 23 באפריל 2013.

⁵ האגודה לזכויות האזרח בישראל, מכתב לוועדה למעמד האישה: ציון יום זכויות האדם הבין-לאומי בכנסת בוועדה למעמד האישה, 6 בנובמבר 2011. ראה גם [פרוטוקול מס' 116 משיבת הוועדה לקידום מעמד האישה](#), 5 בדצמבר 2011.

⁶ רפ"ק אלי דוידסון, קצין פיקוח ובקרה במדור נפגעי עבירה במשטרת ישראל, מכתב, 21 באפריל 2013.

2. רישוי חברות שמירה ומתן רישיון נשק לשומרים⁷

2.1. רישוי חברות שמירה

פעולתן של חברות שמירה ואבטחה מוגדרת בחוק חוקרים פרטיים וחברות שמירה, התשל"ב-1972. לפי החוק, תנאי לקיום חברת שמירה הוא אישור מאת ועדת רישוי במשרד המשפטים. בוועדה שבעה חברים: יושב-ראש, שהוא אדם הכשיר להיות שופט בבית-משפט מחוזי; חבר שהמליץ עליו ראש הממשלה; חבר שהמליץ עליו שר הביטחון; חבר שהמליץ עליו שר המשטרה; שלושה חברים שאינם עובדי מדינה שמינה שר המשפטים.

חברת שמירה חייבת להחזיק פוליסת ביטוח בתוקף או להפקיד ערבות כספית כתנאי לקבלת רישיון. מטרת הפוליסה היא הבטחת פיצוי למי שעלול להיפגע עקב מעשה או מחדל של השומרים. את תנאי הערובה או הביטוח קובע שר המשפטים בהתייעצות עם המפקח על הביטוח ושוק ההון במשרד האוצר. כיום סכום הערבות הבנקאית 6 מיליון ש"ח; סכום הביטוח הוא 2 מיליון ש"ח בעבור אחריות מקצועית ו-4 מיליון ש"ח בעבור ביטוח צד שלישי, למקרה ביטוח ולתקופת ביטוח.⁸

לפי סעיף 19 לחוק חוקרים פרטיים וחברות שמירה, ועדת הרישוי במשרד המשפטים צריכה לתת רישיון נפרד לכל עובד של חברות השמירה. רישיון זה הוא תנאי הכרחי להעסקה. אין לתת לאדם רישיון להיות שומר או מאבטח אם יש חשש לביטחון הציבור, או מטעמים של עברו או התנהגותו של האדם. חלופה לבדיקת המועמד לתפקיד שומר בוועדה היא אישור מטעם המשטרה שהאדם אינו מסוכן לביטחון הציבור ושאינו פגמים בעברו או בהתנהגותו שיכולים למנוע ממנו להיות מועסק בחברת שמירה.⁹ בפועל הבדיקות נעשות על-ידי המשטרה.

2.2. רישיון נשק לשומרים ומאבטחים

רישיון נשק לשומרים ולמאבטחים ניתן לפי חוק כלי הירייה, התש"ט-1948. חברת שמירה שרוצה להעסיק אדם כשומר חמוש יכולה לתת לו תעודת הרשאה לקבל נשק. תעודת הרשאה משמשת את המאבטח לבקשת רישיון נשק מטעם המשרד לביטחון פנים. מאבטח שמבקש רישיון כפוף לבדיקות של המשרד לביטחון פנים, ובכללן העברת פרטיו למשרד הבריאות. בדיקות אלו נועדו לוודא שמצבו הנפשי של מבקש הרישיון תקין ולהבטיח שהוא לא יהווה סכנה לציבור.

תנאים לנשיאת נשק של שומר בחברות שמירה:¹⁰

- גיל מינימלי: 27, למעט בוגרי שירות צבאי או שירות לאומי, שרשאים להגיש בקשה מגיל 21. תושבי מזרח ירושלים: מגיל 45;
- מגורים בישראל שלוש שנים ברציפות לפחות;
- חתימה על טופס ויתור סודיות;
- קבלת אישור העסקה לפי חוק חוקרים פרטיים וחברות שמירה;
- ריאיון בחברת האבטחה שבו הוא נמצא מתאים להעסקה עם כלי ירייה של החברה;

⁷ חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972.

⁸ תקנות חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (ערבות בנקאית ערובה אחרת או ביטוח), התשע"א-2010.

⁹ חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972, סעיף 19.

¹⁰ המשרד לביטחון פנים, האגף לרישוי כלי ירייה, תנאים לרישיון מיוחד לפי סעיף 10 לחוק כלי ירייה; פורטל השירותים והמידע הממשלתי, [הוצאת רישיון לנשיאת כלי ירייה ארגוני](#), תאריך כניסה: 23 באפריל 2013.

- הצהרת בריאות חתומה בידי רופא שלפיה השומר נמצא כשיר לשאת כלי ירייה ;
- העברת פרטי השומר למשרד לביטחון הפנים, אישורו ברשימת מורשים ושיוכו לחברה ;
- אימון הכשרה במטווח מורשה בכלי ירייה של החברה שהשומר אמור לשאת בעבודתו כמאבטח חמוש. קורס ההכשרה המינימלי הוא כיום בין תשע שעות.¹¹

תהליך זה יוצר מצב שבו הרישיון לאחזקת ולנשיאת הנשק הוא אישי של המאבטח, אך הוא מקבל אותו בזכות עבודתו בחברת השמירה. מאבטחים יכולים לעבור מחברה אחת לאחרת, והרישיון נשאר על שמם. הליך זה הוא תוצאה של תיקון לחוק כלי הירייה משנת 2008. לפני התיקון הרישיון לנשיאת נשק היה של החברה, ונוצר מצב ששומרים שעבדו ביותר מחברה אחת במקביל יכלו לקבל לרשותם כמה כלי נשק.¹²

2.3. נשיאת נשק מחוץ למקום השמירה

לפי חוק כלי הירייה, חברת שמירה יכולה להרשות לשומר להחזיק ולשאת נשק, "ובלבד שתעודת הרשאה כאמור תוגבל לאזור שבו הוא מועסק".¹³ עולה השאלה אם "אזור ההעסקה" הוא רק מקום השמירה או שטח גיאוגרפי רחב יותר. בפועל, רבים מן השומרים החמושים לוקחים את הנשק לביתם לאחר תום המשמרת.

ביולי 2005 פורסם דוח הוועדה לבחינת מערך רישוי כלי ירייה לשומרים בראשות ניצב (גימ') דן ברינקר (להלן: ועדת ברינקר). בדוח הוועדה הומלץ בין השאר להעביר את הטיפול בכלי הירייה ובחברות השמירה למשרד לביטחון פנים; לקיים הליך רישוי אישי לשומרים ולתת להם הכשרה מתאימה; לבחון את צמצום מספר השומרים החמושים ומספר המקומות לאבטחה חמושה; לצמצם את מספר האישורים לנשיאת כלי ירייה ואת התופעה ששומרים לוקחים את כלי הנשק לביתם.¹⁴

על סמך דוח ועדת ברינקר פורסמו הנחיות מטעם אגף כלי ירייה במרס 2010, לאחר שתוקן חוק כלי הירייה (ראה להלן). לפי ההנחיות, הנשק יימסר למאבטח בתחילתה של משמרת, ובסיומה הוא יחזיר אותו. חברת השמירה יכולה, במקרים חריגים ולפי שיקול דעתה, להשאיר את הנשק בידי השומר, ורק אם הדבר נחוץ לצורך מילוי תפקידו. אישור לנשיאת הנשק מחוץ למקום האבטחה צריך להיות כתוב בכתב ההרשאה של הנשק. כמו כן יש לציין בכתב ההרשאה את המקום שבו המאבטח מורשה לשאת את הנשק.¹⁵

בעקבות ריבוי מקרי רצח שבוצעו באמצעות כלי נשק של חברות אבטחה בראשית שנת 2013, ניתנה ב-2 באפריל 2013 הוראה מטעם השר לביטחון פנים שלפיה בכל מתקן שבו שומרים נושאי נשק יהיה מקום לאפסן את כלי הנשק בתום המשמרת. לפי ההוראה, מאבטחים יישאו את נשקם האישי לביתם רק אם הורשו לעשות זאת ורק אם יש בביתם כספת מתאימה לאחזקת נשק.¹⁶ הוראה זו היא יישום של חלק מהמלצות ועדת ברינקר מיולי 2005 והנחיות האגף לרישוי כלי ירייה ממרס 2010.

¹¹ יעקב עמית, ראש אגף רישוי כלי ירייה במשרד לביטחון פנים, שיחת טלפון, 22 באפריל 2013.

¹² טל וולבוניץ וניצן שירי, "נשק קטלני", **ביטחון פנים**, כתב העת של המשרד לביטחון פנים, גיליון מס' 1, יוני 2012, עמ' 40-43; הכנסת השבע-עשרה, **פרוטוקול מס' 305 משיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה**, "הצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 15), התשס"ח-2007", 5 בפברואר 2008.

¹³ חוק כלי הירייה, התש"ט-1949, סעיף 10ג(ב).

¹⁴ דין וחשבון הוועדה לבחינת מערך רישוי כלי ירייה לשומרים, 13 ביולי 2005.

¹⁵ אגף רישוי כלי ירייה, **חוברת הדרכה לבעל רישיון מיוחד: חברת שמירה**, מרס 2010. יצוין כי החוברת פורסמה בעת שאגף כלי ירייה עדיין היה שייך למשרד הפנים.

¹⁶ המשרד לביטחון פנים, **רישיון נשק לחברת שמירה**, תאריך כניסה: 18 באפריל 2013.

נושא נוסף הוא השאלה אילו מקומות דורשים אבטחה חמושה. יש מקומות שבהם המשטרה מחייבת אבטחה חמושה כתנאי למתן רישיון עסק.¹⁷ עם זאת, יש מקומות שמעסיקים מאבטחים מסיבות שונות אף שאינם חייבים בכך. חברות האבטחה מחויבות להעביר למשרד לביטחון פנים (אגף רישוי כלי ירייה) את רשימת המאבטחים שלהם ואת רשימת המקומות שהן מאבטחות. המשרד מעביר את הנתונים למשטרה. רשימת המקומות המאבטחים אינה ממוחשבת כיום, ואין די פיקוח שרק מקומות שהורשו לכך יוכלו להציב שומר חמוש.¹⁸

כיום נעשית עבודת מטה שמטרתה יישום החלטת השר. עבודת המטה משותפת למשרד לביטחון פנים, למשטרת ישראל ולאגוד חברות האבטחה. מטרותיה הן צמצום של מספר כלי הנשק בחברות האבטחה, הפקדת כלי הנשק במקומות שבהם הדבר אפשרי, הסרת חימוש מחלק מהמתקנים המאבטחים וצמצום מספר השומרים שנושאים נשק לביתם בתום המשמרת.¹⁹

לדברי מר פיני שיף, מנכ"ל איגוד חברות האבטחה, האיגוד יצא במכרז לספקי כספות במטרה לרכוש במרוכז כספות בעבור חברות האבטחה כדי שימסרו אותן למאבטחים העובדים אצלן. ההסדר הצפוי הוא אספקת כספת מטעם החברה לעובד כדי שיתקין את הכספת בביתו. לדבריו, המכרז נעצר עד שיתברר מהם המוסדות החייבים בשמירה חמושה.²⁰

3. שינויי אסדרה וחקיקה

3.1. העברת רישוי השמירה והאבטחה לאחריות המשרד לביטחון פנים

בעבר הופקד הפיקוח על כלי ירייה בידי משרד הפנים מכוח חוק כלי ירייה. בפברואר 2011 הועברו סמכויות שר הפנים הנוגעות ליישום חוק כלי ירייה אל השר לביטחון פנים. כמו כן הועבר האגף לרישוי כלי ירייה ממשרד הפנים למשרד לביטחון פנים.²¹

ב-11 בדצמבר 2011 התקבלה החלטת ממשלה מס' 3933, שלפיה האישור והרישוי של חברות שמירה ואבטחה יועברו ממשרד המשפטים למשרד לביטחון פנים.²² מהלך זה הוא חלק מהרפורמה להעברת כל הסמכויות הנוגעות לפיקוח על חברות השמירה והאבטחה לידי משרד זה.

יישום ההחלטה מחייב תיקון של החוק לרישוי חוקרים פרטיים וחברות שמירה. מהות התיקון היא הפרדה בין חוקרים לחברות שמירה ויצירת חוק חדש שעניינו חברות השמירה בלבד. לפי החוק החדש, השר הממונה על חברות השמירה יהיה השר לביטחון פנים. עוד הוחלט על תוספת של שני תקני כוח אדם למשרד לביטחון פנים והעברת תקן אחד ממשרד המשפטים למשרד לביטחון פנים. שר המשפטים יישאר ממונה על תחום החוקרים הפרטיים. יצוין כי מהלך זה נבחן שנים רבות על-ידי כמה גופים מקצועיים, ועוד בשנת 1976 המליצה ועדה מקצועית מטעם משרד הפנים (ועדת לנדא) להסדיר את רישוי חברות האבטחה בחוק נפרד.

¹⁷ עו"ד גלי קרון, מנהלת מחלקה בכירה – ייעוץ משפטי במשרד לביטחון פנים, דוא"ל, 21 באפריל 2013.

¹⁸ יעקב עמית, ראש אגף רישוי כלי ירייה, שיחת טלפון, 22 באפריל 2013.

¹⁹ ארגון חברות האבטחה בישראל, סיכום דיון: צוות היגוי – יישום החלטות השר לביטחון פנים בנושא נשיאת נשק, 17 אפריל 2013.

²⁰ פיני שיף, מנכ"ל הארגון הארצי של מפעלי השמירה והאבטחה בישראל, שיחת טלפון, 18 באפריל 2013.

²¹ רשומות, ילקוט הפרסומים תשע"א, מס' 6214, הודעה על העברת סמכות הנתונה לפי חוק והעברת שטח פעולה ממשרד למשרד.

²² החלטת ממשלה מס' 3933, העברת סמכויות שר המשפטים בתחום שירותי השמירה לפי חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972, לשר לביטחון פנים, 11 בדצמבר 2011.

3.2. שינוי חקיקה

על סמך החלטת הממשלה פורסם במרס 2012 תזכיר הצעת חוק ממשלתית: הצעת חוק שירותי אבטחה, התשע"ב-2012.²³ מטרת החוק החדש היא להסדיר את פעולתן של חברות השמירה והאבטחה בפיקוח המשרד לביטחון פנים. עיקרי ההסדרה לפי תזכיר החוק:

- כל חברת שמירה ואבטחה תחויב ברישיון מאת המשרד לביטחון פנים. תנאי לרישיון יהיה פוליסת ביטוח או עירבון כספי.
- השר יקבע בתקנות את התנאים לקבלת הרישיון, ובכלל זה אחסנה ומיגון של כלי ירייה.
- מוסד שרוצה באבטחה יחויב לקבל אישור לאבטחתו. האישור יינתן לאחר התייעצות עם קצין משטרה בכיר שהוסמך על-ידי המפק"ל. האישור יכלול כללים לעניין החזקה ואחסנה של כלי ירייה.
- כל חברת שמירה ואבטחה תחויב להעסיק מנהל אבטחה מטעמה. המנהל יחויב ברישיון. בתזכיר החוק מובאים התנאים הבסיסיים שמנהל האבטחה חייב לעמוד בהם.
- מאבטחים יהיו חייבים ברישיון נשק לפי סעיף 10ג לחוק כלי הירייה. סעיף זה מסדיר קבלת רישיון נשק אישי בעבור עובדים של חברת שמירה.

תזכיר החוק הוכן לפני יותר משנה, אולם טרם הובא לדיון ולהצבעה בכנסת, בשל מחלוקת בין המשרד לביטחון הפנים למשרד המשפטים בדבר תוכנו. המחלוקת נסבה בעיקר על הדרישה שחברות אבטחה יצטיידו בפוליסת ביטוח כתנאי לקבלת רישיון. משרד המשפטים ניסה לבטל דרישה זו כבר במסגרת החקיקה הקיימת, בנימוק שחברות רבות אינן עומדות בסכומי הערבות המבוקשים ובנימוק שחברות ביטוח רבות מסרבות לבטח את חברות האבטחה. נימוק נוסף הוא שדרישות העירבון הכספי או הביטוח מציבות רף כניסה גבוה, ומונעות מחברות חדשות להיכנס לשוק זה.²⁴

עמדת המשרד לביטחון פנים היא שהפקדת עירבון (כספי או אחר) על-ידי חברת אבטחה או קיום פוליסת ביטוח בעבור החברה ועובדיה הם תנאים חיוניים כדי להבטיח פיצוי לנפגעים, במקרה שיש כאלה. המשרד עומד על דרישה זו, לפחות בנוגע לאבטחה חמושה. עם זאת, במשרד מודעים לקשיים שהדרישה יוצרת, וכיום נבחנות אפשרויות שיבטיחו את ההגנה על החברות והשומרים במקרה של תביעות, אך לא יטילו עול בלתי מידתי על חברות אבטחה קיימות ועל גורמים שמבקשים לפתוח חברות אבטחה.

יצוין כי תוספת התקנים למשרד לביטחון פנים שעליה הוחלט בהחלטת הממשלה טרם הוסדרה.²⁵

²³ תזכיר חוק, הצעת חוק שירותי אבטחה, התשע"ב-2012, פורסם ב-18 במרס 2012, פורטל השירותים והמידע הממשלתי, [ארכיון תזכירי חוק](#), תאריך כניסה: 18 באפריל 2013.

²⁴ תזכיר חוק, הצעת חוק חוקרים פרטים ושירותי שמירה (תיקון מס'...) (ביטול סייג למתן רישיון), התשע"ב-2012, פורסם ב-13 בספטמבר 2012, פורטל השירותים והמידע הממשלתי, [ארכיון תזכירי חוק](#), תאריך כניסה: 18 באפריל 2013.

²⁵ עו"ד גלי קרן, מנהלת מחלקה בכירה – ייעוץ משפטי, המשרד לביטחון פנים, דוא"ל, 21 באפריל 2013.

- המדינה עשתה צעדים להגביר את הפיקוח על חברות השמירה ועל כלי הנשק שברשות השומרים על-ידי ריכוז הסמכויות במשרד לביטחון פנים, אולם המהלך לא הושלם.
- מעשי האלימות האחרונים שבוצעו באמצעות כלי נשק של מאבטחים חושפים את הבעיות בפיקוח על התחום. כבר בשנת 2005 המליצה ועדת ברינקר לצמצם את מספר כלי הנשק שבידי מאבטחים ולמזער את מספר המקרים שבהם נושאים מאבטחים את הנשק מחוץ למקום העבודה. יישום ההמלצות התבטא בתיקון חקיקה ובפרסום הנחיות של האגף לרישוי כלי ירייה. עם זאת, נראה שהפיקוח על מילוי ההנחיות אינו מספיק, והן לא מבוצעות במלואן.
- נחוץ למצוא פתרון למחלוקת בין המשרד לביטחון הפנים למשרד המשפטים בשאלת הביטוח או הערבות. הדעת נותנת ששומרים שמחזיקים נשק במסגרת תפקידם יזכו להגנה מלאה במקרים שבהם הם נתבעים על פעולות שעשו במסגרת תפקידם, וכי אנשים שנפגעו מנשק של שומרים יזכו גם הם להגנה ולפיצוי.
- כיום אין בהירות מלאה בשאלה אילו מקומות דורשים אבטחה חמושה. הרשויות יכולות לדרוש ממתקן מסוים אבטחה חמושה, אולם אין די פיקוח על האתרים שבהם יש מאבטחים חמושים. בנושא מתקיימת עבודת מטה של המשרד לביטחון פנים ושל גופים נוספים. עניין זה אמור להיות מטופל במסגרת החקיקה החדשה, שאינה מקודמת כיום.

מקורות

חקיקה

- תקנות חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (ערבות בנקאית, ערובה אחרת או ביטוח), התשע"א-2010.
- חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972.
- חוק כלי הירייה, התש"ט-1949.

מסמכי הכנסת

- הכנסת השמונה-עשרה, פרוטוקול מס' 116 משיבת הוועדה לקידום מעמד האישה, "הסכנה שבהחזקת נשק על-ידי מאבטחים מחוץ לשעות העבודה", 5 בדצמבר 2011.
- הכנסת השבע-עשרה, פרוטוקול מס' 305 משיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה, "הצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 15), התשס"ח-2007", 5 בפברואר 2008.

מסמכים ממשלתיים

- תזכיר חוק, הצעת חוק חוקרים פרטים ושירותי שמירה (תיקון מס'...) (ביטול סייג למתן רישיון), התשע"ב-2012; פורסם ב-13 בספטמבר 2012.
- רשימת חברות שמירה ברישיון תקף – אוגוסט 2012.
- תזכיר חוק, הצעת חוק שירותי אבטחה, התשע"ב-2012; פורסם ב-18 במרס 2012.
- טל וולבוביץ וניצן שירי, "נשק קטלני", **ביטחון פנים**, כתב העת של המשרד לביטחון הפנים, גיליון מס' 1, יוני 2012, עמ' 40-43.
- רשומות, ילקוט הפרסומים תשע"א, מס' 6214, הודעה על העברת סמכות הנתונה לפי חוק והעברת שטח פעולה ממשרד למשרד.
- החלטת ממשלה מס' 3933, העברת סמכויות שר המשפטים בתחום שירותי השמירה לפי חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972, לשר לביטחון הפנים, 11 בדצמבר 2011.
- המשרד לביטחון הפנים, אגף רישוי כלי ירייה, חוברת הדרכה לבעל רישיון מיוחד: חברת שמירה, מרס 2010.
- המשרד לביטחון הפנים, האגף לרישוי כלי ירייה, תנאים לרישיון מיוחד לפי סעיף 10 ג' לחוק כלי ירייה, ללא תאריך.
- דין וחשבון הוועדה לבחינת מערך רישוי כלי ירייה לשומרים, 13 ביולי 2005.

מכתבים ושיחות טלפון

- דוידסון אלי, רפ"ק, קצין פיקוח ובקרה במדור נפגעי עבירה במשטרת ישראל, מכתב, 21 באפריל 2013.
- עמית יעקב, ראש אגף רישוי כלי ירייה במשרד לביטחון פנים, שיחת טלפון, 22, 23 באפריל 2013.
- קרן גלי, עו"ד, מנהלת מחלקה בכירה – ייעוץ משפטי, המשרד לביטחון הפנים, דוא"ל, 21 באפריל 2013.
- שיף פיני, מנכ"ל הארגון הארצי של מפעלי השמירה והאבטחה בישראל, שיחת טלפון, 18 באפריל 2013.

אתרי אינטרנט

- פורטל השירותים והמידע הממשלתי, www.gov.il, תאריך כניסה: 23 באפריל 2013.
- הארגון הארצי של מפעלי השמירה והאבטחה בישראל, www.isa-israel.org.il, תאריך כניסה: 18 באפריל 2013.
- המשרד לביטחון פנים, <http://mops.gov.il>, תאריך כניסה: 18 באפריל 2013.

מסמכים שונים

- ארגון חברות האבטחה בישראל, סיכום דיון: צוות היגוי – יישום החלטות השר לביטחון פנים בנושא נשיאת נשק, 17 אפריל 2013.
- האגודה לזכויות האזרח בישראל, מכתב לוועד למעמד האשה: ציון יום זכויות האדם הבין-לאומי בכנסת בוועדה למעמד האשה, 6 בנובמבר 2011.

